

Paper

Het mandje van de consumentenprijsindex, de bestedingen van consumenten en de meting van de CPI in 2016

Jan Walschots
Februari 2016

Inhoud

1. Inleiding	3
2. CPI: wat zit er in?	3
2.1 De totale bestedingen waarvan de CPI de prijsontwikkeling meet	3
2.2 De onderverdeling van de bestedingen in de publicatie van de CPI	5
3. Steekproeven en waargenomen artikelen	7
3.1 Waarneemmethoden	7
3.2 De steekproef van de CPI	7
3.3 Relevantie van de uitkomsten per artikel	8
3.4 Publicatiebeleid	9
4. Achtergronden bij de wegingen van 2016	10
4.1 Bepaling nieuwe bestedingsaandelen	10
4.2 Kort- en langlopende reeksen in de CPI	10
Bijlage 1 Inhoud en weging verslagjaar 2016	12
Bijlage 2 Artikellijst verslagjaar 2016	19

1. Inleiding

De Consumentenprijsindex (CPI) meet de prijsontwikkeling van alle consumptieve bestedingen van Nederlandse consumenten en is de belangrijkste maatstaf voor inflatie. Er wordt vaak gesproken over het vaste boodschappenmandje van de CPI. Het is wel een wat simpele voorstelling om te denken dat het CBS slechts een mandje van boodschappen waarneemt, want de CPI bestrijkt een zeer groot aantal goederen en diensten die alle consumenten in Nederland kopen. Het gaat daarbij om grote steekproeven van artikelen waarvan het CBS de prijzen feitelijk waarneemt.

Bovendien is er nauwelijks te spreken van een vast mandje. Net zoals consumenten voortdurend andere keuzes maken over de aanschaf van een steeds veranderend aanbod van goederen en diensten, zo verandert de steekproef van waargenomen prijzen eigenlijk ook elke maand.

In dit rapport geeft het CBS wat meer inzicht in de inhoud van de CPI. Het rapport bestaat uit twee delen.

In hoofdstuk 2 wordt beschreven wat de bestedingen zijn waarvan het CBS de prijsontwikkeling meet, welke gegevens het CBS daarover verzamelt en wat er wordt gepubliceerd.

In hoofdstuk 3 wordt aangegeven hoe het CBS de prijswaarneming organiseert en de steekproeven trekt, waarmee de gewenste gegevens worden gemeten. Daarbij wordt ook uitgelegd waarom het CBS niet alle details over de steekproef publiceert.

Hoofdstuk 4 geeft enkele achtergronden bij de wegingen van 2016.

Alle genoemde cijfers zijn voor verslagjaar 2016 geüpdatet.

2. CPI: wat zit er in?

De CPI meet de prijsontwikkeling van (bijna) alle goederen en diensten die de consument aanschaf. Bijna alles waar de consument voor betaalt, hoort daarbij.

In paragraaf 2.1 geven we eerst aan wat er NIET in zit en waarom het CBS bij de CPI niet publiceert wat het totale bedrag is van de bestedingen die in de index zijn opgenomen.

In paragraaf 2.2 beschrijven we vervolgens hoe de bestedingen steeds verder worden gedetailleerd.

2.1 De totale bestedingen waarvan de CPI de prijsontwikkeling meet

De prijsontwikkeling van bijna alle consumptieve bestedingen van consumenten wordt in de CPI gemeten. Het zijn vooral internationale voorschriften die bepalen wat er wel en niet tot de consumptie wordt gerekend. Alvorens meer in detail op de inhoud in te gaan is het beter

om aan te geven welke uitgaven van consumenten daar dan niet bij zitten. Het gaat om de volgende uitgaven:

- Belastingen over inkomen of vermogen.
Deze worden niet beschouwd als consumptie maar als aftrekpost op het inkomen.
- Sociale verzekeringspremies.
Deze worden niet beschouwd als consumptie maar als aftrekpost op het inkomen
- Zorg die door sociale verzekering wordt vergoed.
Als de consument voor bepaalde voorzieningen een eigen bijdrage moet betalen, dan telt deze bijdrage wel mee. Het eigen risico-bedrag in de zorgverzekering zit er weer niet in.
- Aankopen door consumenten bij consumenten, bijvoorbeeld van tweedehands goederen.
De CPI meet de consumptie van alle consumenten tezamen. In dit geval vallen uitgaven en ontvangsten tegen elkaar weg.
- Aankoop van huizen en daarmee samenhangende kosten.
De aankoop van een eigen woning wordt gezien als investering. In plaats daarvan wordt in de CPI voor eigen-woningbezitters een huurbedrag toegerekend dat overeenkomt met de huur die de consument zou moeten betalen als hij de woning huurde¹⁾.
- Rentebetalingen
Financiële transacties worden niet als consumptie beschouwd.
- Giften
Financiële transacties worden niet als consumptie beschouwd.
- Levensverzekeringen en andere inkomensverzekeringen
Dit is een verschuiving van consumptie in de tijd. Nadat de levensverzekering tot uitkering komt, zullen de uitgaven die met die uitkering worden gedaan wel tot de consumptie behoren.
- Besparingen
Besparingen zijn geen consumptie.
- Indirect gemeten financiële diensten (FISIM)
Consumenten betalen in het algemeen hogere rentes aan banken voor geldleningen en dergelijke, dan dat zij ontvangen voor spaargelden. Het renteverhaal is een feitelijke maar indirecte betaling voor de diensten van banken en dergelijke. Dit is bij internationale afspraak uitgesloten uit de CPI. Bankdiensten met een direct berekend tarief zitten er wel in.
- Aandelen en andere beleggingen
Dit is een vorm van besparingen. Transactiekosten behoren wel tot de consumptie.
- Goud en edelstenen, die als beleggingsobject worden gekocht.
Deze worden beschouwd als investering, niet als consumptie.
- Sommige moeilijk te meten diensten zoals kansspelen, drugs, prostitutie.
Deze zouden misschien in de CPI thuishoren, maar zijn om praktische redenen, en volgens internationale afspraken, uitgesloten.

Voor de rest zitten alle consumptieve bestedingen wel in de CPI. Het CBS publiceert over de omvang van de consumptieve bestedingen in twee andere statistieken:

- In de Nationale Rekeningen (NR) worden de totale bestedingen gepubliceerd binnen een stelsel van samenhangende statistieken.
- In het Huishouden Budget Onderzoek (HBO) wordt gemeten hoe de bestedingen van huishoudens zijn verdeeld tussen verschillende huishoudens, over verschillende goederencategorieën en dergelijke.

¹⁾ Voor een nadere toelichting zie:
<http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/ED6F8D30-F363-4411-8942-979CF94ACEC9/0/2013HuurwaardeCPI.pdf>

Bij de bepaling van de bestedingen in de CPI maakt het CBS ieder jaar gebruik van de meest recente beschikbare gegevens uit NR en HBO, en van andere gegevens. Hoe groot het bedrag precies is waarop de CPI is gebaseerd, publiceert het CBS niet.

Eenzijds is dat omdat dat de taak is van NR en HBO, maar anderzijds omdat het wegingsschema niet meer wordt herzien als het eenmaal is vastgesteld, ook niet als meer recente uitkomsten van NR of HBO beschikbaar zijn. Dit leidt er toe dat het bedrag waarop de CPI is gebaseerd uiteindelijk kan afwijken van het later gepubliceerde definitieve cijfer van de consumptie. Bovendien zijn tijdreeksen van CPI-bedragen niet betrouwbaar als tijdreeksen van de ontwikkeling van de consumptie, bijvoorbeeld na een revisie van de NR.

2.2 De onderverdeling van de bestedingen in de publicatie van de CPI

De belangrijkste uitkomst van de CPI is het totaalcijfer van de inflatie waarbij de prijsontwikkeling van alle consumptieve bestedingen in één cijfer is samengevat. Het totaalcijfer wordt ook vrijwel altijd gebruikt bij contractaanpassingen, en de totale inflatie is ook de belangrijkste maatstaf voor het monetaire beleid van de Europese Centrale Bank (ECB).

Om de uitkomsten beter te kunnen duiden worden de totale bestedingen opgedeeld in een aantal consumptie categorieën. Binnen het totaal worden bijvoorbeeld 'Voedingsmiddelen en alcoholvrije dranken' onderscheiden. Daarbinnen valt de Groep 'Voedingsmiddelen' die verder wordt opgedeeld bijvoorbeeld in 'Melk, kaas en eieren'. Daaronder wordt tenslotte de subklasse 'Kaas en kwark' onderscheiden.

Het aandeel van de bestedingen in een categorie binnen het geheel van de bestedingen bepaalt de wegingsfactor. Voor elke categorie wordt aangegeven hoe de gemiddelde prijsontwikkeling is voor alle consumptieve bestedingen binnen die categorie en ook wordt aangegeven hoe groot het budgetaandeel is van de bestedingen in die categorie.

De weegfactoren beogen het aandeel in de totale consumptie weer te geven van alle goederen en/of diensten tezamen in de betreffende categorie. Andersom horen alle goederen en diensten, die consumenten aanschaffen tot één categorie. De weegfactoren worden jaarlijks geactualiseerd om de meest recente informatie over de samenstelling van de consumptie te gebruiken.

Voor elke consumptie categorie worden aparte prijsindexcijfers gepubliceerd. Deze prijsindexcijfers beschrijven de gemiddelde prijsontwikkeling van alle goederen en diensten in de categorie.

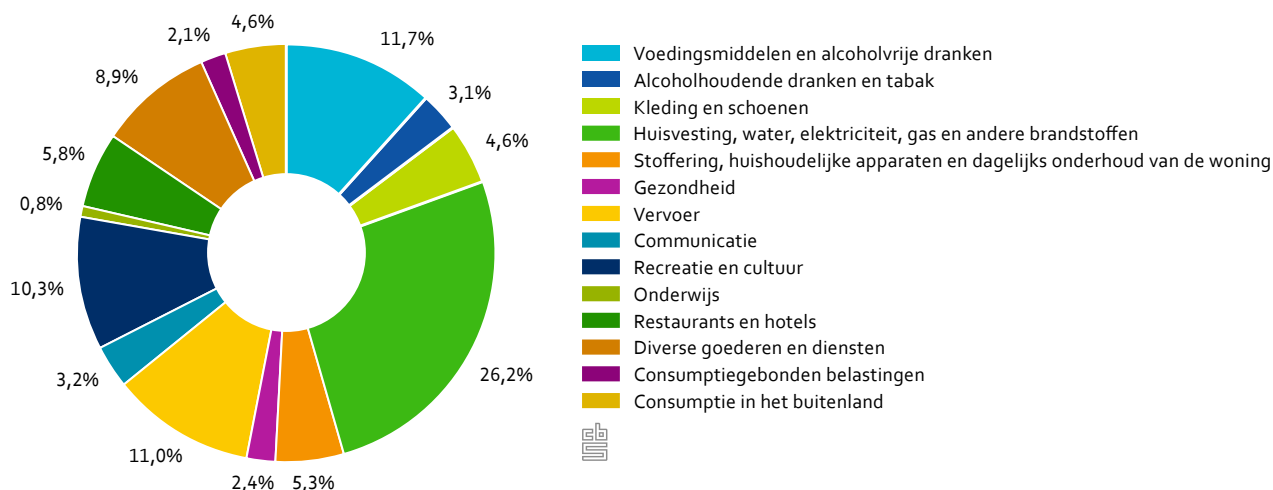
De onderverdeling van de consumptie in categorieën is gebaseerd op een classificatie die is opgesteld door de Verenigde Naties (UN) in samenwerking met statistici uit de gehele wereld, de COICOP (Classification of Individual Consumption According to Purpose).

In 2016 is de classificatie ECOICOP ingevoerd (European Classification of Individual Consumption by Purpose), die een nog gedetailleerdere indeling kent. De nieuwe classificatie is uitgebreid beschreven op de CBS-website²⁾. Ook is in 2016 het indexreferentiejaar gewijzigd van 2006=100 naar 2015=100. De belangrijkste informatie hierover vindt u hier³⁾.

²⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/E8F6CC1A-1080-4448-B146-9DD3DC4466DB/0/2015EP34ECOICOP.pdf>

³⁾ <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/themas/prijzen/methoden/dataverzameling/overige-dataverzameling/gewijzigde-cpi-in-2016-pub1.htm>

2.2.1 Verdeling van de bestedingen over 14 afdelingen, CPI 2016

2.2.1 De onderverdeling in afdelingen

De internationale COICOP-indeling is ingedeeld in 12 zogenaamde 'afdelingen'. Daarnaast onderscheidt het CBS in de CPI de afdeling 'Consumptiegebonden belastingen' en de afdeling 'Consumptie in het buitenland'. In figuur 2.2.1 zijn alle 14 afdelingen opgenomen en hun weegtaandeel in 2016.

2.2.1.1 Publicatie indeling CPI, op basis van ECOICOP classificatie

	waarvan		
	Totaal	Niet onderverdeeld	Onderverdeeld
Totaal	1		1
Afdelingen	14		14
Groepen	50	11	39
Klassen	88	20	68
Subklassen	201	200	1
Publicatieregels	354	231	

2.2.2 De onderverdeling in groepen, klassen en subklassen

De afdelingen zijn onderverdeeld in groepen, klassen en subklassen. In totaal omvat de CPI 14 afdelingen, 50 groepen, 88 klassen en 201 subklassen. De weging telt op tot 100 000 punten. De gemiddelde omvang van een groep is 2 000 weegpunten, van een klasse is dat 918 weegpunten en van een subklasse 332. Een subklasse omvat dus gemiddeld minder dan 0,4 procent van de bestedingen.

In bijlage 1 is het volledige overzicht van de indeling en van de weegfactoren voor 2016 opgenomen.

2.2.3 Conclusie over de inhoud van de CPI

Hiermee eindigt de omschrijving van waar de CPI over publiceert.

Aangegeven is van welke uitgaven het CBS in de CPI de prijsontwikkeling wil meten en welke uitgaven zijn uitgesloten. Vervolgens is aangegeven hoe de totale bestedingen zijn

onderverdeeld in de publicatie. Voor elk onderdeel wordt een weefactor gepubliceerd, die het aandeel in de bestedingen aangeeft, en voor elk onderdeel wordt een prijsindexreeks gepubliceerd.

Door aggregatie van de uitkomsten van subklassen, en met gebruikmaking van de weefactoren, worden de indices per klasse berekend. Door aggregatie van de uitkomsten per klasse volgen de uitkomsten per groep en door aggregatie van de groepen volgt de uitkomst voor de afdelingen. Uiteindelijk volgt uit de aggregatie van de 14 afdelingen de totaaluitkomst.

3. Steekproeven en waargenomen artikelen

In hoofdstuk 2 hebben wij vastgesteld dat in beginsel de ontwikkeling van de prijzen van alle goederen en diensten die consumenten kopen in de CPI wordt beschreven en dat de bestedingen zo aan de verdeling van de weefactoren bijdragen. In dit hoofdstuk beschrijven wij in het kort hoe wordt gekozen welke prijzen feitelijk worden waargenomen.

3.1 Waarneemmethoden

Het is niet mogelijk om van alle transacties de prijzen te registreren. Een stap in die richting wordt gezet als scannerdata worden verzameld. Daarbij ontvangt het CBS integrale scangegevens van transacties die bij de kassa's van bepaalde winkelketens zijn verricht. Deze gegevens beschrijven zeer vele transacties voor zeer vele artikelen. Zo worden bijvoorbeeld in supermarkten al enkele jaren de prijzen van alle artikelen gemeten. Het gebruik van scannerdata in andere branches, zoals kleding, neemt toe en wordt verder ontwikkeld.

Voor de rest zijn er zeer verschillende waarneemmethoden in gebruik. Sommige prijzen worden waargenomen uit registraties en beschrijven zo ook alle transacties. Ook worden prijsontwikkelingen gemeten aan de hand van tarieven en gebruikersprofielen, bijvoorbeeld bij energie en telecomdiensten. Prijswaarneming via internet, zowel handmatig als via webscrapers, wordt ook steeds vaker toegepast. Deze op het bedrijf of product toegespitste waarneemmethoden leiden vaak tot een brede dekking van artikelen.

Moeilijker is het om heel veel artikelen waar te nemen in winkels met een zeer breed assortiment, wanneer prijswaarnemers van het CBS daar prijzen gaan meten. Dan worden steekproeven getrokken van winkels en van artikelen, waarvan de prijzen worden gemeten.

3.2 De steekproef van de CPI

Binnen elke subklasse wordt een aantal artikelen geselecteerd en beschreven op basis van analyse van de markt. De meest populaire artikelen worden vaak gekozen, maar ook zeker niet altijd. De CPI moet alle artikelen representeren, ook de minder populaire.

Een beschrijving van de artikelen waarvan de prijswaarnemers de prijzen moeten meten is nodig omdat de omschrijvingen van ECOICOP te algemeen zijn. Zo worden bijvoorbeeld voor de meting van de prijsontwikkeling van de ECOICOP-subklasse 'Herenkleding' prijzen waargenomen van drie soorten blazers, bermuda's, boxer shorts, broeken, twee soorten kostuums, twee soorten colberts, zes soorten overhemden, pantalons, spijkerbroeken, winterjassen, winterjacks, sportjacks, zwembroeken, fleece-shirts, poloshirts, pullovers, shorts, slips, sokken, sweatshirts, twee soorten T-shirts en vesten. Van elk product wordt een specificatie gegeven van bijvoorbeeld stofsamenstelling, mouwlengte, ontwerp en/of merk. Uiteraard worden de prijzen van seizoensartikelen uitsluitend in het seizoen waargenomen.

Het aantal artikelen in een subklasse en het aantal winkels waar voor een bepaald artikel prijzen worden verzameld hangen af van de weging van de subklasse, van de diversiteit van het aanbod, van de spreiding en veranderlijkheid van de prijzen, enzovoort.

In 2016 worden elke maand prijzen van vele tienduizenden artikelen met scannerdata verzameld, en prijswaarnemers nemen maandelijks in ruim 6 duizend winkels van ongeveer 1 100 artikelen rond 30 duizend prijzen waar.

Het pakket waargenomen artikelen verandert voortdurend. Bij scannerdata gaat dat uiteraard vanzelf, bij andere waarneemvormen worden voortdurend marktontwikkelingen gevolgd en worden artikelomschrijvingen aangepast aan het veranderende aanbod.

Als artikelen gedurende het jaar worden vervangen, wordt de weging van het oude artikel overgedragen op het nieuwe artikel. Bij de vergelijking van de prijzen van het oude artikel met die van het nieuwe artikel worden, waar nodig, correcties aangebracht wanneer het prijsverschil is toe te schrijven aan kwaliteitsverschillen.

3.3 Relevantie van de uitkomsten per artikel

In rekentechnische zin worden artikelen in de CPI behandeld als een verdere detaillering van de subklassen. Een artikel krijgt een weging en van elk artikel wordt een prijsindex berekend. Zoals subklassen kunnen worden geaggregeerd naar klassen, groepen, afdelingen en de totaal-index, zo worden artikelen geaggregeerd naar subklassen.

Er zijn echter wezenlijke verschillen tussen de indexcijfers per artikel en de indexcijfers per subklasse:

- De weegfactoren per artikel zijn geen afspiegeling van de consumptie per artikel
- De indexcijfers per artikel zijn onvoldoende betrouwbaar voor publicatie

De weging voor ECOICOP subklasse 'nieuwe auto's' bedraagt bijvoorbeeld 1 756. Dat betekent dat consumenten in de periode waarover de weging is bepaald, van elke € 100 000 gemiddeld € 1 756 aan nieuwe auto's besteedden.

Als de weging voor een bepaald type auto in de steekproef 69 bedraagt, zegt dat echter niets over het aantal verkochte auto's van dat type. De in de steekproef getrokken auto representeert namelijk ook de verkopen van een groot aantal andere auto's. Het publiceren van de artikelwegingen is dus niet zinvol.

De nauwkeurigheidseisen die aan de CPI kunnen worden gesteld zijn dat de totaaluitkomst zeer betrouwbaar moet zijn en dat de gepubliceerde uitkomsten op detailniveau voldoende betrouwbaar zijn. Het is een statistische wetmatigheid dat de relatieve steekproefvariantie

steeds kleiner wordt naarmate er meer wordt geaggregeerd. Hierdoor kan worden gesteld dat de steekproefvariantie per artikel gemiddeld groter is dan van subklassen, klassen, groepen enzovoort. De prijsontwikkeling per artikel kan dan ook onvoldoende nauwkeurig gemeten zijn voor publicatie. Het is bovendien niet de taak van het CBS om in de CPI de prijsontwikkeling van individuele artikelen te beschrijven, maar uitsluitend de prijsontwikkelingen van ECOICOP-subklassen en hogere aggregaten.

3.4 Publicatiebeleid

Het CBS maakt niet in detail bekend welke artikelen worden waargenomen en wat de prijzen en prijsontwikkelingen van die artikelen zijn. De gedetailleerde artikelomschrijvingen bevatten vaak informatie over merk en/of type of er is uit af te leiden waar de prijzen zijn waargenomen. In de CBS-wet is geheimhouding van informatie over prijzen van individuele producten of in individuele winkels gewaarborgd.

De CBS-wet waarborgt hiermee in de eerste plaats de belangen van de bedrijven en instellingen die meewerken bij de dataverzameling. Het is daarnaast in het belang van de statistiek zelf dat bepaalde details niet worden geopenbaard.

Als prijzen of prijsontwikkelingen zeer gedetailleerd zouden worden gepubliceerd, zouden ze als een soort norm kunnen gaan gelden, waarop winkeliers de prijzen zouden kunnen aanpassen van precies de artikelen waarvan het CBS de prijzen waarneemt. Als de prijzen van artikelen in de CPI- steekproef meer of anders worden aangepast dan de overige prijzen dan verandert wel de CPI-uitkomst, maar niet de werkelijke inflatie, en daarmee zou het CBS-cijfer minder betrouwbaar worden.

De kans op dit soort effecten is misschien niet zo groot, maar de betrouwbaarheid van de uitkomst telt voor het CBS toch zwaarder.

Wel hebben wij een algemeen en geanonimiseerd overzicht samengesteld van de artikelen waarvan prijzen worden waargenomen in de CPI. Deze lijst vindt u in bijlage 2.

VOORBEELD: De prijsindex voor kranten

De uitgaven van consumenten aan kranten maken deel uit van de CPI (ECOICOP 095210). Als het CBS een zeer betrouwbare index van krantenprijzen zou willen maken zou dat een uitgebreide prijswaarneming bij alle kranten en van alle verkoopvormen vergen. Voor de CPI is zo'n volledige beschrijving niet noodzakelijk en kan worden volstaan met een selectie van prijzen die worden gevolgd.

Stel nu als een volledig hypothetisch voorbeeld dat het CBS onder andere de prijs van een jaarabonnement voor NRC-Handelsblad en de prijs van een los exemplaar van NRC-Next selecteert en volgt. Als dat bekend wordt gemaakt zou de marketingafdeling van de uitgever kunnen bedenken dat zij de prijs van een los exemplaar van NRC-Handelsblad en een jaarabonnement op NRC-Next kan verhogen, zonder dat dat leidt tot een stijging van de prijsindex van kranten. Als het dan toevallig of bewust een keer op die manier gebeurt, dan zal er ongetwijfeld een journalist van NRC zijn die dat opmerkt en constateert dat de prijsindex misschien toch iets minder betrouwbaar is.

4. Achtergronden bij de wegingen van 2016

Jaarlijks worden in de CPI nieuwe bestedingsaandelen bepaald. Deze worden telkens in januari van een jaar voor het eerst gebruikt voor de berekening van de prijsindexcijfers en blijven een jaar constant. Meer informatie over de wijzigingen die in 2016 zijn ingegaan kunt u vinden op de CBS website⁴⁾. Dit hoofdstuk document licht de achtergrond van de jaarlijkse basisverlegging voor het verslagjaar 2016 toe.

4.1 Bepaling nieuwe bestedingsaandelen

De bestedingsaandelen van de gemiddelde consument worden als volgt bepaald:

- De CPI die in jaar t wordt gepubliceerd, is gebaseerd op het gemiddelde consumptiepatroon van jaar t-1. De in 2016 te publiceren inflatiecijfers worden dus gewogen met bestedingsaandelen van 2015.
- De basis voor het bepalen van de bestedingsaandelen in 2015 vormen de voorlopige consumptiecijfers van de Nationale Rekeningen van 2014 (NR 2014V). Dit, omdat de cijfers van 2015 nog niet beschikbaar zijn.
- Als voor bepaalde artikelgroepen de cijfers uit de Nationale Rekeningen niet voorhanden zijn, worden alternatieve bronnen gebruikt.
- Het mandje dat in 2016 wordt gebruikt, tracht de bestedingen van de consument in 2015 te benaderen. Grote aantoonbare wijzigingen in bestedingen tussen 2014 en 2015 worden gecorrigeerd in de bedragen ten opzichte van de bedragen uit de Nationale Rekeningen. Voor verslagjaar 2016 is dat gebeurd bij aardgas en stadsverwarming.
- De bedragen uit de Nationale Rekeningen worden gecorrigeerd voor het conceptuele verschil tussen het consumptiebegrip van de Nationale Rekeningen en de CPI met betrekking tot de uitgaven van buitenlanders in Nederland (niet in de CPI, wel in de HICP).
- De bedragen uit de Nationale Rekeningen worden via een schema verdeeld naar de CPI artikelgroepen (ECOICOP groepen).
- Voor enkele ECOICOP groepen vindt een verdere onderverdeling naar het laagste niveau plaats met behulp van diverse bronnen. Het gaat onder andere om het Budgetonderzoek en marktinformatie van derden. De bedragen op het laagste artikelgroepniveau worden vervolgens herschaald naar 100.000 punten.
- Vervolgens worden de bestedingsaandelen van het jaar 2015 gewaardeerd tegen prijzen van december 2015 en weer herschaald naar 100.000 punten. Deze weegpunten (ook wel decemborgewichten genoemd) worden gepubliceerd op StatLine. Voor het verslagjaar 2016 zijn er op het laagste publicatieniveau 231 artikelgroepen.

4.2 Kort- en langlopende reeksen in de CPI

Vanaf januari 2007 wordt het consumptiepakket van de CPI jaarlijks aangepast. Dit betekent dat de langlopende reeks 2015=100 gebaseerd is op jaarlijks veranderende bestedingsaandelen.

⁴⁾ <http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/E8F6CC1A-1080-4448-B146-9DD3DC4466DB/0/2015EP34ECOICOP.pdf>

Om de indexcijfers van de verschillende jaren (met verschillende bestedingsaandelen) aan elkaar te koppelen wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

Voor alle CPI artikelgroepen worden zogenaamde kortlopende indexreeksen bepaald. Voor het verslagjaar 2016 beginnen deze kortlopende indexreeksen in december 2015 en lopen ze 13 maanden, dus tot en met december 2016. Bij de start van een kortlopende reeks staan alle indexen op 100.

Met behulp van deze kortlopende indexcijfers van de verschillende artikelgroepen worden iedere maand in 2016 de prijsveranderingen ten opzichte van december 2015 berekend.

Deze prijsveranderingen worden vervolgens vermenigvuldigd met de langlopende reeks voor iedere artikelgroep van de CPI in december 2015.

In formule:

$$\text{CPI januari 2016} = (\text{CPI december 2015}) * (\text{kortlopende CPI januari 2016}) / (\text{kortlopende CPI december 2015}).$$

In tabel 4.2.1 staat een fictief voorbeeld voor de artikelgroep brood. In de rechterkolom staat de langlopende reeks, van januari 2015 tot en met december 2015. De waarde voor januari 2016 wordt berekend met de kortlopende reeks die in december 2015 met waarde 100 start.

De eerste stap is het berekenen van de prijsverandering in januari 2016 ten opzichte van december 2015. Dat is $100,47/100 = 1,0047$.

De tweede stap is het vermenigvuldigen van die prijsverandering met het indexcijfer van december 2015 uit de langlopende reeks. Dus $1,0047 * 98,37 = 98,83$.

Dat is dus de waarde van de langlopende reeks voor januari 2016.

4.2.1 Een fictief voorbeeld voor de artikelgroep Brood

Kortlopende reeks (december 2015 =100)		Langlopende reeks (2015=100)	
maand	index	maand	index
		januari 2015	100,73
		februari 2015	101,10
		maart 2015	100,61
		april 2015	100,23
		mei 2015	100,58
		juni 2015	100,69
		juli 2015	100,24
		augustus 2015	100,32
		september 2015	99,48
		oktober 2015	98,84
		november 2015	98,80
december 2015	100,00	december 2015	98,37
januari 2016	100,47	januari 2016	98,83

De kortlopende reeks

De gewichten die bij de berekening van de kortlopende indices worden gebruikt zijn de gewichten van het jaar 2015, gewaardeerd tegen het prijsniveau van december. Ook in de nieuwsberichten en op StatLine worden deze decemborgewichten getoond en niet de jaargewichten.

Bijlage 1 Inhoud en weging verslagjaar 2016

Inhoud en weging van Afdelingen, Groepen, Klassen en Subklassen

Totaal	Afdelingen	Groepen	Klassen	Subklassen	Totaal	Afdelingen	Groepen	Klassen	Subklassen
000000	TOTAAL	CONSUMPTIEVE	BESTEDINGEN		100 000				
010000	VOEDINGSMIDDELEN	EN ALCOHOLVRIJE	DRANKEN		11 696				
011000	Voedingsmiddelen						10 692		
011100	Brood en granen							2 483	
011110	Rijst								66
011120	Bloem en andere granen								24
011130	Brood								808
011140	Overige bakkerijproducten								1 170
011150	Pizza en quiche								140
011160	Pastaproducten en couscous								150
011170	Ontbijtgranen								62
011180	Overige graanproducten								63
011200	Vlees							2 238	
011210	Rund- en kalfsvlees								361
011220	Varkensvlees								489
011230	Schape- en geitenvlees								25
011240	Pluimveevlees								242
011250	Overig vlees								35
011270	Gedroogd, gezouten of gerookt vlees								658
011280	Overige vleesbereidingen								429
011300	Vis en schaal- en schelpdieren							358	
011310	Verse of gekoelde vis								86
011330	Verse of gekoelde schaal- en schelpdieren								62
011350	Gedroogde, gezouten of gerookte vis en schaal- en schelpdieren								84
011360	Overige bereidingen en conserven van vis en schaal- en schelpdieren								125
011400	Melk, kaas en eieren							1 453	
011410	Verse volle melk								22
011420	Verse halfvolle en magere melk								202
011430	Houdbare melk								23
011440	Yoghurt								140
011450	Kaas en kwark								730
011460	Overige zuivelproducten								256
011470	Eieren								81
011500	Oliën en vetten							219	
011510	Boter								32
011520	Margarine en andere plantaardige vetten								159
011530	Olijfolie								23
011540	Overige eetbare olie								6
011600	Fruit							759	
011610	Vers of gekoeld fruit								596
011630	Gedroogd fruit en noten								119
011640	Conserven van fruit en producten op basis van fruit								44
011700	Groenten							1 476	
011710	Verse of gekoelde groenten behalve aardappelen en andere knollen								512
011720	Diepvries groenten behalve aardappelen en andere knollen								52
011730	Gedroogde groenten, andere bereidingen en conserven van groenten								328
011740	Aardappelen								408
011750	Chips								176

Inhoud en weging van Afdelingen, Groepen, Klassen en Subklassen (vervolg)

Totaal	Afde- lingen	Groepen	Klassen	Subklassen	Totaal	Afde- lingen	Groe- pen	Klassen	Sub- klassen
			011800	Suiker, jam, honing, chocolade en snoepgoed				859	
			011810	Suiker					44
			011820	Jam, marmelade en honing					107
			011830	Chocolade					333
			011840	Snoepgoed					239
			011850	Consumptie-ijs en roomijs					128
			011860	Kunstmatige zoetstoffen					8
		011900		Voedingsmiddelen n.e.g.			846		
			011910	Sauzen, samengestelde kruiden					176
			011920	Zout, specerijen en keukenkruiden					117
			011930	Babyvoeding					102
			011940	Kant-en-klaarmaaltijden					92
			011990	Overige voedingsmiddelen n.e.g.					359
		012000		Alcoholvrije dranken			1 004		
			012100	Koffie, thee en cacao				321	
			012110	Koffie					271
			012120	Thee					44
			012130	Cacao					6
			012200	Mineraalwater, frisdranken, vruchten- en groentesappen				683	
			012210	Mineraalwater of bronwater					14
			012220	Frisdranken					384
			012230	Vruchten- en groentesappen					286
020000				ALCOHOLHOUDENDE DRANKEN EN TABAK		3 144			
		021000		Alcoholhoudende dranken			1 336		
			021100	Gedistilleerde dranken				298	
			021110	Gedistilleerde dranken en likeuren					298
			021200	Wijn				629	
			021210	Wijn van druiven					574
			021230	Distillatiewijn					55
			021300	Bier				410	
			021310	Pils					294
			021320	Overig alcoholhoudend bier					74
			021330	Licht alcoholisch en alcoholvrij bier					43
		022000		Tabak			1 808		
			022010	Sigaretten					1 320
			022020	Sigaren					54
			022030	Shag en andere tabaksproducten					435
030000				KLEDING EN SCHOENEN		4 640			
		031000		Kleding en kledingstoffen			3 850		
			031200	Kleding				3 698	
			031210	Herenkleding					986
			031220	Dameskleding					1 966
			031230	Baby- en kinderkleding					746
			031300	Overige kledingartikelen en toebehoren				124	
			031310	Overige kledingartikelen					124
			031400	Wasserijen en stomerijen, reparatie en verhuur van kleding				28	
			031410	Wasserijen en stomerijen					28
		032000		Schoenen			790		
			032100	Schoenen				790	
			032110	Herenschoenen					218
			032120	Damesschoenen					407
			032130	Kinderschoenen					165
040000				HUISVESTING, WATER, ELEKTRICITEIT, GAS EN ANDERE BRANDSTOFFEN		26 164			
		041000		Werkelijke woninghuur			7 314		
			041100	Werkelijke woninghuur betaald door huurders				7 286	
			041200	Overige werkelijke woninghuur				28	
			041220	Garagehuur en overige huur betaald door huurders					28

Inhoud en weging van Afdelingen, Groepen, Klassen en Subklassen (vervolg)

Totaal	Afde- lingen	Groepen	Klassen	Subklassen	Totaal	Afde- lingen	Groe- pen	Klassen	Sub- klassen
		042000	Toegerekende huur				12 639		
			042100	Toegerekende huur eigen woning				12 639	
		043000	Onderhoud en reparatie van de woning				508		
			043100	Materiaal voor onderhoud en reparatie van de woning				403	
			043200	Diensten voor onderhoud en reparatie van de woning				105	
			043240	Diensten van schilders					105
		044000	Watervoorziening en diverse diensten in verband met de woning				1 357		
			044100	Watervoorziening				436	
			044200	Ophalen van huisvuil				570	
			044300	Riolering				262	
			044400	Overige diensten in verband met de woning n.e.g.				89	
			044410	Onderhoudskosten in meergezinswoningen					89
		045000	Elektriciteit, gas en andere brandstoffen				4 346		
			045100	Elektriciteit				1 814	
				045101 Transport van elektriciteit					693
				045102 Levering van elektriciteit					777
				045103 Specifieke heffingen elektriciteit					344
			045200	Gas				2 392	
				045210 Aardgas en stadsgas					2 392
				045211 Transport van gas					347
				045212 Levering van gas					1 271
				045213 Specifieke heffingen gas					774
			045500	Stadsverwarming					141
050000		STOFFERING, HUISHOUDELIJKE APPARATEN EN DAGELIJKS ONDERHOUD VAN DE WONING				5 313			
		051000	Meubelen en stoffering, vloerbedekking				2 022		
			051100	Meubelen en stoffering				1 698	
				051110 Meubelen voor het huis					1 204
				051120 Tuinmeubelen					151
				051130 Verlichtingsapparatuur					125
				051190 Overige meubelen en stoffering					218
			051200	Vloerbedekking				324	
				051210 Vaste vloerbedekking en tapijten					154
				051220 Overige vloerbedekking					170
		052000	Huishoudtextiel				401		
				052010 Meubelstoffen en gordijnen					215
				052020 Beddengoed					148
				052030 Tafel- en toiletlinnen					38
		053000	Huishoudelijke apparaten				627		
			053100	Grote huishoudelijke apparaten, al dan niet elektrisch				467	
				053110 Koel- en vrieskasten					95
				053120 (Af)wasmachines en wasdrogers					201
				053130 Fornuizen, ovens, magnetrons en dergelijke					54
				053140 Verwarming, airconditioners					66
				053150 Schoonmaakapparaten					51
			053200	Kleine elektrische huishoudelijke apparaten				134	
				053210 Keukenmachines					16
				053220 Koffiezetapparaten, waterkokers en dergelijke					98
				053230 Strijkijzers					20
			053300	Reparatie van huishoudelijke apparaten					26
		054000	Glas, servies en huishoudelijke artikelen				541		
				054010 Glaswerk, kristal en aardewerk of porselein					76
				054020 Messen, bestek en zilverwerk					81
				054030 Niet-elektrische keukenartikelen					384
		055000	Gereedschappen en werktuigen voor huis en tuin				271		
			055100	Grote gereedschappen en werktuigen					85
				055110 Grote gereedschappen en werktuigen met motor					85

Inhoud en weging van Afdelingen, Groepen, Klassen en Subklassen (vervolg)

Totaal	Afde- lingen	Groepen	Klassen	Subklassen	Totaal	Afde- lingen	Groe- pen	Klassen	Sub- klassen
			055200	Kleine gereedschappen en toebehoren				186	
			055210	Kleine handgereedschappen					70
			055220	Diverse losse onderdelen					116
		056000	Goederen en diensten voor het dagelijks onderhoud van de woning				1 451		
			056100	Niet-duurzame huishoudproducten				523	
			056110	Schoonmaak- en onderhoudsproducten					266
			056120	Overige niet-duurzame kleine huishoudproducten					258
			056200	Diensten ten behoeve van het huishouden				928	
			056290	Overige diensten ten behoeve van het huishouden					928
060000	GEZONDHEID					2 353			
		061000	Medische producten, apparaten en toestellen				893		
			061100	Farmaceutische producten				328	
			061200	Overige medische producten				42	
			061210	Zwangerschapstests, condooms en andere mechanische contraceptiva					4
			061290	Overige medische producten n.e.g.					38
			061300	Therapeutische apparaten en toestellen				523	
			061310	Brillen op sterkte en contactlenzen					362
			061320	Gehoorapparaten					161
		062000	Extramurale gezondheidszorg				1 460		
			062100	Diensten van artsen				11	
			062120	Diensten van medisch specialisten					11
			062200	Diensten van tandartsen				637	
			062300	Diensten van paramedici				813	
			062390	Overige paramedische diensten					813
070000	VERVOER					11 043			
		071000	Aankoop van voertuigen				3 087		
			071100	Auto's				2 610	
			071110	Nieuwe auto's					1 756
			071120	Tweedehands auto's					854
			071200	Motorfietsen, scooters, bromfietsen en elektrische fietsen				221	
			071300	Fietsen				255	
		072000	Gebruik van privé-voertuigen				5 995		
			072100	Onderdelen en accessoires van privé-voertuigen				268	
			072110	Banden					112
			072120	Onderdelen van privé-voertuigen					93
			072130	Accessoires voor privé-voertuigen					63
			072200	Brandstoffen en smeermiddelen voor privé-voertuigen				3 442	
			072210	Diesel					778
			072220	Benzine					2 573
			072230	Overige brandstoffen voor privé-voertuigen					90
			072300	Onderhoud en reparatie van privé-voertuigen				1 690	
			072400	Overige diensten in verband met privé-voertuigen				596	
			072410	Huur van garages, parkeerplaatsen en privé-voertuigen					243
			072420	Parkeer- en tolgeld					115
			072430	Rijlessen, rijexamens, rijbewijzen en technische keuringen					238
		073000	Vervoersdiensten				1 962		
			073100	Personenvervoer per spoor				647	
			073110	Personenvervoer per spoor					551
			073120	Personenvervoer per tram of metro					97
			073200	Personenvervoer over de weg				368	
			073210	Personenvervoer per bus					219
			073220	Personenvervoer per taxi of huurauto met chauffeur					149
			073300	Personenvervoer door de lucht				665	
			073320	Internationale vluchten					665
			073400	Personenvervoer over zee of over binnenwateren				55	
			073410	Personenvervoer over zee					22
			073420	Personenvervoer over binnenwateren					33

Inhoud en weging van Afdelingen, Groepen, Klassen en Subklassen (vervolg)

Totaal	Afde- lingen	Groepen	Klassen	Subklassen	Totaal	Afde- lingen	Groe- pen	Klassen	Sub- klassen
			073600	Overige aankopen van vervoersdiensten				226	
			073620	Verhuizing en opslag					226
	080000	COMMUNICATIE				3 249			
		081000	Post- en pakketdiensten				112		
			081010	Bezorging van brieven					66
			081090	Overige postdiensten					46
		082000	Telefoonapparatuur				465		
			082020	Mobiele telefoons					465
		083000	Telefoon- en internetdiensten				2 672		
			083010	Vaste telefoondiensten					156
			083020	Mobiele telefoondiensten					1 216
			083030	Verlenen van toegang tot internet					148
			083040	Gebundelde telecommunicatiediensten					1 152
	090000	RECREATIE EN CULTUUR				10 279			
		091000	Audio- en videoapparatuur, foto- en filmapparatuur en gegevensverwerkende apparatuur				1 690		
			091100	Audio- en video-opname- en -weergaveapparatuur				555	
			091110	Audio-opname- en -weergaveapparatuur					121
			091120	Televisies en video-apparatuur					369
			091130	Draagbare beeld- en geluidapparatuur					36
			091190	Overige apparatuur voor de opname en weergave van audio en video					29
			091200	Foto- en filmapparatuur en optische instrumenten				188	
			091210	Camera's					128
			091220	Accessoires voor foto- en filmapparatuur					60
			091300	Gegevensverwerkende apparatuur				697	
			091310	Personal computers					293
			091320	Accessoires voor gegevensverwerkende apparatuur					135
			091330	Software					269
			091400	(On)bespeelde beeld- en geluidsdragers				222	
			091410	Voorbespeelde dragers van beeld of geluid					185
			091490	Overige beeld- en geluidsdragers					36
			091500	Reparatie van audio- en videoapparatuur, foto- en filmapparatuur en gegevensverwerkende apparatuur				28	
		092000	Overige grote duurzame goederen voor recreatie en cultuur				416		
			092100	Grote duurzame goederen voor recreatie buitenshuis				244	
			092110	Kampeertent, caravans en aanhangwagens					134
			092130	Boten, buitenboordmotoren en bootuitrusting					110
			092200	Muziekinstrumenten en grote duurzame goederen voor recreatie binnenshuis				109	
			092210	Muziekinstrumenten					109
			092300	Onderhoud en reparatie van andere grote duurzame goederen voor recreatie en cultuur				63	
		093000	Overige artikelen en overig materieel voor recreatie, tuinen en huisdieren				2 260		
			093100	Spellen, speelgoed en hobby's				629	
			093110	Spellen en hobby's					206
			093120	Speelgoed en feestartikelen					423
			093200	Sport- en kampeerartikelen en artikelen voor recreatie in de open lucht				331	
			093210	Sportartikelen					265
			093220	Kampeertent, kampeerartikelen en artikelen voor recreatie in de open lucht					66
			093300	Tuinen, planten en bloemen				634	
			093310	Tuinproducten					52
			093320	Planten en bloemen					581
			093400	Huisdieren en producten voor huisdieren				519	
			093420	Producten voor huisdieren					519
			093500	Diensten ten behoeve van huisdieren				147	
		094000	Diensten op het gebied van recreatie en cultuur				3 275		
			094100	Diensten op het gebied van recreatie en sport				2 008	
			094110	Entree attractieparken, bijwonen van recreatie- en sportevenementen					869
			094120	Deelname aan recreatie en sport					792
			094130	Contributie sport- en ontspanningsverenigingen					347

Inhoud en weging van Afdelingen, Groepen, Klassen en Subklassen (vervolg)

Totaal	Afdelingen	Groepen	Klassen	Subklassen	Totaal	Afdelingen	Groepen	Klassen	Subklassen
			094200	Diensten op het gebied van cultuur				1 267	
			094210	Bioscopen, theaters en concerten					519
			094220	Musea, bibliotheken, dierentuinen					332
			094230	Kijk- en luistergelden en televisieabbonementen					327
			094250	Diensten op het gebied van fotografie					89
		095000		Kranten, boeken en schrijfwaren			1 126		
		095100		Boeken				369	
			095110	Fictieboeken					205
			095120	Studieboeken					116
			095130	Overige non-fictieboeken					48
		095200		Kranten en tijdschriften				362	
			095210	Kranten					174
			095220	Tijdschriften					188
		095300		Divers drukwerk				81	
		095400		Schrijfwaren en tekenartikelen				314	
			095410	Producten van papier					109
			095490	Overige schrijfwaren en tekenartikelen					205
		096000		Pakketreizen			1 513		
			096020	Pakketreizen naar het buitenland					1 513
100000		ONDERWIJS				780			
		102000		Secundair onderwijs			351		
		104000		Tertiair onderwijs			359		
		105000		Onderwijs dat niet naar niveau kan worden ingedeeld			70		
110000		RESTAURANTS EN HOTELS				5 816			
		111000		Catering diensten			5 131		
			111100	Restaurants, cafés en dergelijke				4 823	
			111110	Restaurants, cafés en dancings					2 985
			111120	Fastfood en afhaalmaaltijden					1 838
			111200	Kantines				308	
		112000		Accommodatie			685		
			112010	Hotels, motels, herbergen en dergelijke					218
			112020	Bungalowparken, kampeerterrinen, jeugdherbergen en dergelijke					467
120000		DIVERSE GOEDEREN EN DIENSTEN				8 863			
		121000		Persoonlijke verzorging			2 485		
			121100	Kapsalons en schoonheidsinstituten				831	
			121110	Heren- en kinderkappers					130
			121120	Dameskappers					469
			121130	Schoonheidsbehandelingen					232
			121200	Elektrische apparaten voor lichaamsverzorging				62	
			121210	Elektrische apparaten voor lichaamsverzorging					62
			121300	Overige apparaten, artikelen en producten voor lichaamsverzorging				1 592	
			121310	Niet-elektrische apparaten					76
			121320	Artikelen voor persoonlijke hygiëne en wellness, esoterische en schoonheidsproducten					1 516
		123000		Artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.			559		
			123100	Sieraden, klokken en horloges				315	
			123110	Sieraden					246
			123120	Klokken en horloges					69
			123200	Overige artikelen voor persoonlijk gebruik				244	
			123210	Reisartikelen					136
			123290	Overige artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.					108
		124000		Sociale bescherming			1 871		
			124010	Kinderopvang					1 470
			124030	Thuiszorg					401
		125000		Verzekeringen			1 445		
			125200	Verzekeringen in verband met de woning				346	
			125300	Verzekeringen in verband met de gezondheid				548	
			125320	Particuliere verzekeringen in verband met gezondheid					548

Inhoud en weging van Afdelingen, Groepen, Klassen en Subklassen (slot)

Totaal	Afdelingen	Groepen	Klassen	Subklassen	Totaal	Afdelingen	Groepen	Klassen	Subklassen
			125400	Verzekeringen in verband met vervoer				319	
			125410	Motorrijtuigverzekeringen					246
			125420	Reisverzekeringen					72
			125500	Overige verzekeringen				233	
	126000			Financiële diensten n.e.g.			805		
		126200		Overige financiële diensten n.e.g.				805	
			126210	Vergoedingen voor banken en postkantoren					766
			126220	Honoraria en kosten van de diensten van effectenmakelaars, beleggingsadviseurs					40
		127000		Overige diensten n.e.g.			1 698		
			127010	Administratieve kosten					485
			127020	Juridische diensten en accountants					784
			127030	Diensten van begrafenisondernemers					248
			127040	Overige betalingen en diensten					181
	130000			CONSUMPTIEGEBONDEN BELASTINGEN		2 102			
		131000		Zuiveringsheffing			499		
		132000		Motorrijtuigenbelasting			1 581		
		133000		Hondenbelasting			23		
	140000			CONSUMPTIE IN HET BUITENLAND		4 556			
		141000		Voeding buitenland			992		
		142000		Vervoer buitenland			1 014		
		143000		Accomodaties buitenland			727		
		144000		Cafés en restaurants buitenland			1 044		
		145000		Overige consumptie buitenland			778		

Bijlage 2 Artikellijst verslagjaar 2016

Deze bijlage bevat een overzicht van de artikelen waarvan prijzen worden waargenomen in de CPI in 2016. De lijst is niet uitputtend vanwege de volgende redenen:

1. Zeer herkenbare artikelen waaruit informatie over merk, type, of winkel(keten)s is te herleiden, zijn gegroepeerd of uit het overzicht weggelaten.
2. Van bijna alle supermarkten en van enkele andere winkelketens ontvangt het CBS de scannerdata van alle transacties die gedurende de verslagmaand gedaan zijn. In principe worden al deze transacties meegenomen in de CPI. Dit betekent dat het aantal artikelen waarvoor prijzen worden meegenomen in de CPI veel groter is dan het aantal artikelen in de lijst. Productgroepen waarvoor bij diverse bedrijven prijzen integraal worden verzameld (via scannerdata of webscrapers), zijn gemarkeerd met een \triangle . Voor deze productgroepen zijn enkele veel gekochte artikelen ter illustratie in de lijst opgenomen.

Voor enkele productgroepen ontvangt het CBS registerdata. Deze bevatten eveneens alle transacties die bij een bepaalde keten gedurende de verslagperiode gedaan zijn. Dit is onder andere het geval bij pakketreizen.

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
011110	Rijst \triangle	Rijst
011120	Bloem en andere granen \triangle	Bloem
		Meel
011130	Brood \triangle	Afbakbrood
		Brood, gesneden en ongesneden
		Croissant, eierkoeken, pistolet, bolletje
		Krenten- en mueslibollen
		Krentenbrood en roggebrood
		Stokbrood, ciabatta
011140	Overige bakkerijproducten	Beschuit, knäckebröd, crackers, cracottes
		Gebak en taarten
		Koekjes
011150	Pizza en quiche \triangle	Pizza
		Quiche
011160	Pastaproducten en couscous \triangle	Mie
		Noedels
		Pasta
011170	Ontbijtgranen \triangle	Cornflakes
		Havermout
		Muesli, cruesli
011180	Overige graanproducten \triangle	Mixen voor cake/gebak
011210	Rund-en kalfsvlees \triangle	Biefstuk
		Entrecote, rib-eye
		Rundergehakt
		Runderlappen
		Rundervink
		Tartaar
011220	Varkensvlees \triangle	Beenham
		Gyros, spekreepjes
		Hamlappen
		Karbonade
		Schnitzel, slavink
		Spareribs

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
011230	Schapen- en geitenvlees△	Lamsvlees
011240	Pluimveevlees△	Hele kip Kipfilet
011250	Overig vlees△	Half-om-half gehakt Paarden-, konijnen-, herten-, eendenvlees
011270	Gedroogd, gezouten of gerooktvlees△	Vleeswaren (oa ham, rosbief, salami, leverworst)
011280	Overige vleesbereidingen△	Bitterballen Frikandellen Knakworst Kroketten
011310	Verse of gekoelde vis△	Haring Lekkerbekje, kibbeling Makreel Onbewerkte vis (oa zalm, kabeljauw, schol) Sushi
011330	Verse of gekoelde schaal- en schelpdieren△	Hollandse garnalen Mosselen
011350	Gedroogde, gezouten of gerookte vis en schaal-en schelpdieren△	Gerookte forel Gerookte paling
011360	Overige bereidingen en conserven van vis en schaal- en schelpdieren△	Vis in blik (oa zalm, tonijn, sardines) vissticks
011410	Verse volle melk△	Verse volle melk
011420	Verse halfvolle en magere melk△	Verse halfvolle melk verse magere melk
011430	Houdbare melkv	Koffiemelk Poedermelk
011440	Yoghurt△	Yoghurt
011450	Kaas en kwark△	Kaas (oa Goudse kaas, geitenkaas, brie, camembert) Kwark
011460	Overige zuivelproducten△	Karnemelk Slagroom, crème fraiche Sojadrank Vla en pudding e.d.
011470	Eieren△	Eieren
011510	Boter△	Roomboter
011520	Margarine en andere plantaardige vetten△	Halvarine, dieet margarine Pindakaas
011530	Olijfolie△	Olijfolie
011540	Overige eetbare olie△	Arachideolie Frituurvet Zonnebloemolie
011610	Vers of gekoeld fruit△	Aardbeien Appel Avocado Banaan Bessen Bevroren fruit Druiven Fruitsalade Kersen Kiwi Mandarijn Meloen Nectarine Peer Perzik Pruim Sinaasappel

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
011630	Gedroogd fruit en noten△	Zacht fruit Borrelnoten Cashewnoten Gedroogde vruchten en noten Pijnboompitten Rozijnen en noten
011640	Conserven van fruit en producten op basis van fruit△	Appelmoes en appelcompote Vruchtenconserven
011710	Verse of gekoelde groenten behalve aardappelen en andere knollen△	Asperges Aubergine Broccoli Champignons en andere paddenstoelen Courgette Knoflook Komkommer Kool (oa bloemkool, boerenkool) Paprika Prei Roerbak-, wokmix Sla en andere bladgroentes Spruitjes Tomaat Uien Witlof Wortels
011720	Diepvriesgroenten behalve aardappelen en andere knollen△	Diepvries groenten
011730	Gedroogde groenten, andere bereidingen en conserven van groenten△	Groenten in blik en glas Peulvruchten Vleesvervangers op basis van soja
011740	Aardappelen△	Aardappelen Aardappelschijfjes
011750	Chips△	Chips
011810	Suiker△	Suiker
011820	Jam, marmelade en honing△	Honing Jam Stroop
011830	Chocolade△	Bonbons Chocoladerepen Hagelslag Hazelnotenpasta
011840	Snoepgoed△	Kauwgum Keelpastilles Snoep (oa winegums, drop, pepermint)
011850	Consumptie-ijs en roomijs△	Roomijs Waterijs
011860	Kunstmatige zoetstoffen△	Zoetjes en zoetstoffen
011910	Sauzen, samengestelde kruidenrijen△	Ketchup, tomaat- en currysaus Maaltijdmixen Mayonaise, sla- en fritessaus
011920	Zout, specerijen en keukenkruiden△	Kruiden Peper Zout
011930	Babyvoeding△	Babyvoeding
011940	Kant-en-klaarmaaltijden△	Aardappelmaaltijden Maaltijdsalades Pastagerechten
011990	Overige voedingsmiddelen n.e.g.△	Dieetvoeding Soepen
012110	Koffie△	Gemalen koffie Koffiebonen Koffiecapsules en -pads

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
012120	Thee△	Oploskoffie
012130	Cacao△	Thee
012210	Mineraalwater of bronwater△	Cacao
012220	Frisdranken△	Bron- en mineraalwater
		Energy drinks
		Frisdrank (oa cola, sinas, icetea)
		Sportdrank
012230	Vruchten- en groentesappen△	Limonadesiroop
		Overig sap
		Vers sap, dubbeldrank
021110	Gedistilleerde dranken en likeuren	Jenever
		Kruidenbitter
		Likeur
		Rum
		Vieux
		Whisky
		Wodka
021210	Wijn van druiven△	Prosecco
		Rode wijn
		Rosé
		Witte wijn
021230	Distillatiewijn△	Rode port
		Sherry
		Vermouth
021310	Pils△	Pils
021320	Overig alcoholhoudend bier△	Speciaal bier
021330	Lichtalcoholisch en alcoholvrijbier△	Alcoholvrij bier
		Radler bier
022010	Sigaretten△	Sigaretten
022020	Sigaren△	Sigaren
022030	Shag en ander tabaksproducten△	Filterhulzen
		Pijptabak
		Shag
		Vloeitjes
031210	Herenkleding△	Bermuda
		Broek
		Colbert
		Kostuum
		Overhemd
		Polo shirt
		Pullover
		Short
		Slip
		Sokken
		T-shirt
		Winterjack
		Winterjas
		Zomerjas
		Zwembroek
031220	Dameskleding△	Beha
		Bermuda
		Bikini
		Blouse
		Broek
		Jasje
		Jurk
		Nachthemd
		Panty
		Rok
		Slip
		Sokken

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen		
031230	Baby- en kinderkleding△	Topje		
		Trui		
		T-shirt		
		Winterjas		
		Zomerjas		
		Baby broek		
		Baby shirt		
		Bermuda		
		Blouse		
		Broek		
		Jurk		
		Overhemd		
		Rok		
		Rompertje		
		Slip		
Sokken				
031310	Overige kledingartikelen	Trui		
		T-shirt		
		Winterjas		
		Zomerjas		
		Riem		
031410	Wasserijen en stomerijen	Shawl		
		Stropdas		
032110	Herenschoenen	Stomen van kleding		
032120	Damesschoenen	Bootee		
		Instapper		
		Slipper		
		Sneaker		
		Sportschoen		
		Veterschoen		
		Wandelschoen		
		Enkellaars		
		Laars		
		Pump		
032130	Kinderschoenen	Sneaker		
		Teenslipper		
		Veterschoen		
		Zomerschoen		
		Laars		
041100	Werkelijke woninghuur betaald door huurders	Sandaal		
		Schoen		
		Sneaker		
		Woninghuur		
		041220	Garagehuur en overige huur betaald door huurders	Huur garage
		042100	Toegerekende huur eigen woning	Toegerekende huur eigen woningbezit
		043100	Materiaal voor onderhoud en reparatie van de woning	Afplaktape
				Behang
				Deur
				Fitting
Handdouche				
Hout				
Kraan				
Lak				
Lijm				
Mengkraan				
Meubelpaneel, MDF-plaat				
Toogscherm				
Verf, muurverf				
Verfgereedschap				
Vloerteegel				
Vulmiddel				

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
043240	Diensten van schilders	Wandtegel
044100	Watervoorziening	Uurtarief schilder
		Vastrecht water
		Waterverbruik
044200	Ophalen van huisvuil	Kuubzak grof vuil
		Ophalen van huisvuil
044300	Riolering	Rioolheffing
044410	Onderhoudskosten in meergezinswoningen	Servicekosten gemeenschappelijke ruimten
045101	Transport van elektriciteit	Transport van elektriciteit
045102	Levering van elektriciteit	Grijze elektriciteit
		Groene elektriciteit
045103	Specifieke heffingen elektriciteit	Heffingen elektriciteit
045211	Transport van gas	Transport van gas
045212	Levering van gas	Levering van gas
045213	Specifieke heffingen gas	Heffingen gas
045500	Stadsverwarming	Tarief gasverwarming per GJ
		Vastrecht stadsverwarming
051110	Meubelen voor het huis	Badkamermeubilair
		Eetkamermeubilair (tafel, stoel etc)
		Kantoormeubilair (bureau etc)
		Slaapkamermeubilair (bed, kledingkast etc)
		Woonkamermeubilair (bank, sofa, kast etc)
051120	Tuinmeubelen	Tuinmeubilair
051130	Verlichtingsapparatuur	Diverse armaturen (wandlamp, plafondlamp, buitenlamp)
051190	Overige meubelen en stoffering	Fotolijst
		Ingelijste afbeelding
		Kandelaar
		Sierkussen
051210	Vaste vloerbedekking en tapijten	Tapijt
		Vloerkleed
051220	Overige vloerbedekking	Lamelparket
		Ondervloer
		Vinyl vloerbedekking
052010	Meubelstoffen en gordijnen△	Gordijnen
		Rolgordijnen
052020	Beddengoed△	Dekbedovertrek
		Hoeslaken
052030	Tafel- en toiletlinnen△	Bad/wc-mat
		Badhanddoek
		Tafellaken
		Theedoek
053110	Koel- en vrieskasten	Diepvrieskast
		Koelkast
053120	(Af)wasmachines en wasdrogers	Afwasmachine
		Droogautomaat
		Wasmachine
053130	Fornuizen, ovens, magnetrons en dergelijke	Gasfornuis, elektrofornuis
		Magnetron
053140	Verwarming, airconditioners	Airconditioning
		Elektrische kachel
		Ventilator
053150	Schoonmaakapparaten	Stofzuiger
053210	Keukenmachines	(Hetelucht) Friteuse,
		Keukenmachine
		Staafmixer
053220	Koffiezetapparaten, waterkokers en dergelijke	Koffiezetter
		Waterkoker
053230	Strijkijzers	Strijkijzer
053300	Reparatie van huishoudelijke apparaten	Reparatie van huishoudelijke apparaten
054010	Glaswerk, kristal en aardewerk of porselein	Drinkglazen
		Glazen bloemenvaas

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
054020	Messen, bestek en zilverwerk	Kop & schotel Waxinelichthouder
054030	Niet-elektrische keukenartikelen△	Bestekset Beschuitbus Bord Emmer Koekenpan Mok
055110	Grote gereedschappen en werktuigen met motor	Heggenschaar Hogedruk reiniger Klopboormachine Schroefboormachine
055210	Kleine handgereedschappen	Handzaag Snoeischaar Steeksleutelset
055220	Diverse losse onderdelen△	Batterijen Lampen (halogeen, led) Randaarde snoer Stopcontact
056110	Schoonmaak- en onderhoudsproducten△	Luchtverfrisser Vaatwasmachine tabs Wasmiddelen Wasverzachter
056120	Overige niet-duurzame kleine huishoudproducten△	Aluminiumfolie Huishoudfolie Kaarsen Keukenpapier Lucifers Vuilniszakken
056290	Overige diensten ten behoeve van het huishouden	Glazenwasser Kosten hovenier Werkster
061100	Farmaceutische producten△	ADHD medicatie Kauwtablet vitamine Maagzuurremmer Neusspray Pijnstillers Verkoudheidsbalsem
061210	Zwangerschapstests, condoms en andere mechanische contraceptiva	Condoms
061290	Overige medische producten n.e.g.△	Pleister Verband
061310	Brillen op sterkte en contactlenzen	Brilmonturen Contactlenzen
061320	Gehoorapparaten	Hoortoestel
062120	Diensten van medisch specialisten	Diensten orthodontist
062200	Diensten van tandartsen	Mondhygiënist Tandarts Tandtechnicus
062390	Overige paramedische diensten	Alternatieve geneeswijzen Fysiotherapeut Psycholoog
071110	Nieuwe auto's	Auto's segment A (Miniklasse) Auto's segment B (Compacte klasse) Auto's segment C (Compacte middenklasse) Auto's segment D (Middenklasse) Auto's segment J (Midi MPV's) Auto's segment L (SUV 's)
071120	Tweedehands auto's	Tweedehands auto's
071200	Motorfietsen, scooters, bromfietsen en elektrische fietsen	Elektrische fiets Motorfiets

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
071300	Fietsen	Scooter Snorfiets Hybride fiets Kinderfiets Stadsfiets
072110	Banden	Autobanden Fietsbanden
072120	Onderdelen van privé-voertuigen	Fiets achterlicht Kettingslot
072130	Accessoires voor privé-voertuigen	Navigatiesysteem
072210	Diesel	Diesel
072220	Benzine	Euro95
072230	Overige brandstoffen voor privé-voertuigen	LPG
072300	Onderhoud en reparatie van privé-voertuigen	Bandenwissel/bandenopslag Carwash voor personenauto Diensten fietsenmaker Grote beurt Kleine beurt Pechhulp Vervangen auto-onderdelen
072410	Huur van garages, parkeerplaatsen en privé-voertuigen	Autohuur Huur aanhangwagen
072420	Parkeer- en tolgeld	(Lang)parkeren luchthaven Parkeergarage commercieel Parkeergarage gemeente Parkeerkosten attracties Parkeermeter stadscentrum Toltarief personenauto
072430	Rijlessen, rijexamens, rijbewijzen en technische keuringen	Autorijles Praktijkexamen rijbewijs B Technische keuringen
073110	Personenvervoer per spoor	Treinreis
073120	Personenvervoer per tram of metro	OV-chipkaart
073210	Personenvervoer per bus	Vervoersabonnement OV-chipkaart Vervoersabonnement
073220	Personenvervoer per taxi of huurauto met chauffeur	Taxirit
073320	Internationale vluchten	Vliegtickets binnen Europa Vliegtickets buiten Europa
073410	Personenvervoer over zee	Personenvervoer over water (naar buitenland)
073420	Personenvervoer over binnenwateren	Personenvervoer over water (binnenland)
073620	Verhuizing en opslag	Opslag van goederen Verhuizing
081010	Bezorging van brieven	Brievenbuspost
081090	Overige postdiensten	Pakketpost
082020	Mobiele telefoons△	Mobiele telefoons
083010	Vaste telefoondiensten	Tarieven vaste telefoon
083020	Mobiele telefoondiensten	Abonnement mobiel met internet Abonnement mobiel zonder internet Prepaid Sim-only
083030	Verlenen van toegang tot internet	Internet tablet/laptop via sim kaart Kosten internet provider
083040	Gebundelde telecommunicatiediensten	Dual play (internet en TV) Triple play (internet, telefonie, TV)
091110	Audio-opname- en -weergaveapparatuur	Audio set Draadloos luidsprekersysteem
091120	Televisies en video-apparatuur	Home cinema set Blu Ray speler HD ontvanger Televisies

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
091130	Draagbare beeld- en geluidapparatuur	Bluetooth draagbare luidspreker Virtual reality bril
091190	Overige apparatuur voor de opname en weergave van audio en video	E-reader Hoofdtelefoon
091210	Camera's	Actioncam Digitale fotocamera Digitale SLR camera
091220	Accessoires voor foto- en filmapparatuur	Objectief, UV-Filters
091310	Personal computers	Notebooks Tablets
091320	Accessoires voor gegevensverwerkende apparatuur	Monitor Printer
091330	Software	Software
091410	Voorbespeelde dragers van beeld of geluid	CD DVD Muziek downloaden
091490	Overige beeld- en geluidsdragers	Fotopapier Geheugenkaartje
091500	Reparatie van audio- en videoapparatuur, foto- en filmapparatuur en gegevensverwerkende apparatuur	Reparatie van TV
092110	Kampeewagens, caravans en aanhangwagens	Caravan Vouwwagen
092130	Boten, buitenboordmotoren en bootuitrusting	Motorboot Zeilboot
092210	Muziekinstrumenten	Elektrische gitaar Keyboard
092300	Onderhoud en reparatie van andere grote duurzame goederen voor recreatie en cultuur	Ligplaats boot Stalling caravan
093110	Spellen en hobby's	Game app Game console Game PC Gezelschapsspel
093120	Speelgoed en feestartikelen	Bouwblokken en -stenen Knutselspullen loopfiets Puzzel Speelfiguren
093210	Sportartikelen	Fitnessmatje Tennisracket Voetbalschoenen
093220	Kampeerartikelen en artikelen voor recreatie in de open lucht	Barbecue Tent
093310	Tuinproducten	Bloempot Plantenbak Potgrond
093320	Planten en bloemen	Kamerplanten Tuinplanten
093420	Producten voor huisdieren△	Hondenriem Kattenbakvulling Voer voor huisdieren
093500	Diensten ten behoeve van huisdieren	Behandeling dierenarts Consult dierenarts
094110	Entree attractieparken, bijwonen van recreatie- en sportevenementen	Entree attractiepark Seizoenkaart voetbalstadion
094120	Deelname aan recreatie en sport	Abonnement online gaming Abonnement sportschool Entree skibaan Entree zwembad Huur bowlingbaan Huur golfbaan

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
094130	Contributie sport- en ontspanningsverenigingen	Karten Privés muziekinstrument Contributie muziekvereniging Contributie tennisvereniging Contributie voetbalvereniging Contributie zwemvereniging
094210	Bioscopen, theaters en concerten	Entree bioscoop Entree podiumkunsten
094220	Musea, bibliotheken, dierentuinen	Contributie bibliotheken Entree dierenpark Entree museum
094230	Kijk- en luistergelden en televisieabbonementen	Abonnement kabeltelevisie Abonnement streaming muziekdienst Abonnement streaming videodienst
094250	Diensten op het gebied van fotografie△	Afdrukken foto's Kleurenfoto uitvergrooten Online fotoboek maken Pasfoto digitaal
095110	Fictieboeken△	Fictieboeken
095120	Studieboeken	Studieboeken
095130	Overige non-fictieboeken△	Overige non-fictieboeken
095210	Kranten△	Abonnement landelijk dagblad Abonnement regionaal dagblad Dagblad in losse verkoop
095220	Tijdschriften△	Abonnement tijdschrift Tijdschrift in losse verkoop
095300	Divers drukwerk△	Wenskaart online verzending Wenskaarten
095410	Producten van papier△	Enveloppen Kopieerpapier Schrijfblokken
095490	Overige schrijfwaren en tekenartikelen△	Balpen Inktcartridge Plakband Potlood
096020	Pakketreizen naar het buitenland	Pakketreizen binnen Europa Pakketreizen buiten Europa
102000	Secundair onderwijs	Lesgeld MBO
104000	Tertiair onderwijs	Lesgeld hoger onderwijs
105000	Onderwijs dat niet naar niveau kan worden ingedeeld	Beroepsopleidingen Vrijtijdssopleidingen
111110	Restaurants, cafés en dancings	Bier Bitterballen Dagschotel Frisdrank Hoofdgerecht Chinees Hoofdgerecht Grieks Hoofdgerecht Italiaans Hoofdgerecht Nederlands/Frans Ijs Koffie, thee etc. Likeur Maaltijdsalade Menu van de dag Soep Tosti Wijn
111120	Fastfood en afhaalmaaltijden	Afhaalmaaltijd Belegde broodjes Bezorgmaaltijd Fastfood menu

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
111200	Kantines	Frikandel Frisdrank Frites Kapsalon Koffie Kroket Milkshake Overige snacks Boter, (dieet)margarine Boterham Broodbeleg Halfvolle melk Kroket Sinaasappel Soep
112010	Hotels, motels, herbergen en dergelijke	Hotelovernachting
112020	Bungalowparken, kampeerterreinen, jeugdherbergen en dergelijke	Huur bungalow
121110	Heren- en kinderkappers	Staangeld caravan Kapperstarief, heren Kapperstarief, kind
121120	Dameskappers	Haarkleuring Kapperstarief, dames Permanent
121130	Schoonheidsbehandelingen	Lichaamsbehandeling Pedicure Sauna Verven wenkbrauwen
121210	Elektrische apparaten voor lichaamsverzorging	Elektrische tandenborstel Föhn Scheerapparaat
121310	Niet-elektrische apparaten△	Scheermesjes Tandenborstel
121320	Artikelen voor persoonlijke hygiëne en wellness, esoterische en schoonheidsproducten△	After shave Babyverzorgingsartikelen Badschuim Bodylotion Deodorant Douchecrème, -gel Eau de toilette Haarborstel Haarverf Hairspray, -gel Huidcrème Lippenstift Luiers Mondwater Nachtcrème Oogschaduw Papieren zakdoekjes Shampoo Tampons, maandverband, inlegkruisjes Tandpasta Tissues Toiletpapier Vloeibare zeep Watten Zeep Zonnebrandproducten
123110	Sieraden	Oorbellen Sieraden (bijv collier, ring, armband)

ECOICOP	Omschrijving	Artikelen
123120	Klokken en horloges	Damespolshorloge Herenpolshorloge
123210	Reisartikelen	Damestas Koffer Portemonnee Rugtas Trolley
123290	Overige artikelen voor persoonlijk gebruik n.e.g.	Paraplu Zonnebril
124010	Kinderopvang	Gastouderopvang Kinderdagverblijf Naschoolse opvang Tussenschoolse opvang
124030	Thuiszorg	Thuiszorg
125200	Verzekeringen in verband met de woning	Inboedelverzekering
125320	Particuliere verzekeringen in verband met gezondheid	Aanvullende tandartsverzekering Aanvullende ziektekostenverzekering
125410	Motorrijtuigverzekeringen	Autoverzekering wa/bc/vc Caravanverzekering Motorverzekering wa-casco
125420	Reisverzekeringen	Doorlopende reisverzekering
125500	Overige verzekeringen	Aansprakelijkheidsverzekering Rechtsbijstand verzekering
126210	Vergoedingen voor banken en postkantoren	Bankpakket basis Kosten creditcard
126220	Honoraria en kosten van de diensten van effectenmakelaars, beleggingsadviseurs	Online effectentransactie Tarief belastingconsulent
127010	Administratieve kosten	Aanvraag id kaart Aanvraag paspoort Tarief huwelijk Uittreksel bevolking Verlengen rijbewijs
127020	Juridische diensten en accountants	Griffierecht rechtbank Huwelijkse voorwaarden Samenlevingscontract Testament
127030	Diensten van begrafenisondernemers	Bijeenkomst/plechtigheid Plaatsen rouwadvertentie Tarief begrafenis Tarief crematie
127040	Overige betalingen en diensten	Consumentenvereniging Internet daten Vakbonden
131000	Zuiveringsheffing	Watersysteemheffing Zuiveringsheffing
132000	Motorrijtuigenbelasting	Motorrijtuigenbelasting
133000	Hondenbelasting	Hondenbelasting
141000	Voeding buitenland	Voeding in het buitenland
142000	Vervoer buitenland	Benzine in het buitenland Openbaar vervoer in het buitenland
143000	Accomodaties buitenland	Accommodatie in het buitenland
144000	Cafés en restaurants buitenland	Horeca in het buitenland
145000	Overige consumptie buitenland	Overige consumptie in het buitenland

Verklaring van tekens

Niets (blanco)	Een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
.	Het cijfer is onbekend, onvoldoende betrouwbaar of geheim
*	Voorlopige cijfers
**	Nader voorlopige cijfers
2015–2016	2015 tot en met 2016
2015/2016	Het gemiddelde over de jaren 2015 tot en met 2016
2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2015 en eindigend in 2016
2013/'14–2015/'16	Oogstjaar, boekjaar, enz., 2013/'14 tot en met 2015/'16

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312, 2492 JP Den Haag
www.cbs.nl

Prepress

Studio BCO, Den Haag

Ontwerp

Edenspiekermann

Inlichtingen

Tel. 088 570 7070
Via contactformulier: www.cbs.nl/infoservice

© Centraal Bureau voor de Statistiek, Den Haag/Heerlen/Bonaire, 2016.
Verveelvoudigen is toegestaan, mits CBS als bron wordt vermeld.